

Перелік екзаменаційних питань¹

Теоретична частина

1. Походження та історичний шлях світової адвокатури. Адвокатура і судові оратори Стародавньої Греції та Риму. Друковані пам'ятки видатних адвокатів цих країн про адвокатські професії та ораторське мистецтво.

2. Історія української адвокатури. Судове представництво в Київській Русі у IX-XIII століттях та характерні риси цього представництва.

3. Створення професійної адвокатури в Україні, формування поняття «адвокат». Пам'ятки права XIV-XVI століть. Вимоги до осіб, які виявили намір займатися адвокатською діяльністю у цей період.

4. Судова реформа 1864 року в Росії. Присяжні повірені в Україні. Повноваження Рад присяжних повірених. Принципи організації та діяльності адвокатури у 1864-1917 роках. Найбільш відомі адвокати цього періоду.

5. Адвокатура України у 1917-1922 роках. Організаційні форми адвокатської діяльності у цей період.

6. Адвокатура України у 1922-1931 роках. Керівні органи адвокатури та їх повноваження. Судова реформа 1922 року. Нормативні акти, що регулювали організацію та діяльність адвокатури України. Порядок набуття статусу адвоката у цей період.

7. Адвокатура України у період 1931-1939 років. Форми діяльності адвокатів, правове та фінансове становище об'єднань адвокатів, оплата праці адвокатів, організація контролю за діяльністю адвокатів і дисциплінарна відповідальність адвокатів у цей період.

8. Нормативно-правові акти, які регулювали діяльність адвокатури у період 1939-1962 років. Правове становище колегій адвокатів та організація діяльності юридичних консультацій. Оплата праці адвокатів, нормативне регулювання. Дисциплінарна відповідальність адвокатів і порядок оскарження дисциплінарних стягнень у цей період.

9. Правове становище адвокатури України у період 1962-1980 років. Законодавчі та нормативні акти, що регулювали діяльність адвокатури. Керівні органи колегій адвокатів та їх повноваження. Прийом і виключення із колегій адвокатів у цей період.

10. Адвокатура України у період 1980-1990 років. Нормативно-правові акти, що регулювали діяльність адвокатури. Створення Спілки адвокатів України. Органи адвокатського самоврядування у цей період.

11. Закон України «Про адвокатуру» 1991 року. Його підготовка, прийняття та введення в дію. Набуття статусу адвоката за цим Законом. Права і обов'язки

¹ З метою наближення змісту навчального курсу до реальності практичної діяльності значна частина питань відповідає відповідному переліку у Програмі складення кваліфікаційного іспиту для адвокатів, затвердженої рішенням Ради адвокатів України від 21 вересня 2019 року № 113). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2019-09-21-programi-113_5dad5355b8c5.pdf.

адвоката, оплата праці та дисциплінарна відповідальність за Законом України «Про адвокатуру».

12. Завдання адвокатури згідно з Конституцією України. Вітчизняні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність адвокатури у сучасний період. Основні положення про роль адвокатів прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 01.08.1990 року. Рекомендація №R (2000) 21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів.

13. Адвокатура України: нормативне визначення та загальна характеристика. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності. Адвокатура і держава.

14. Адвокат: нормативне визначення та загальна характеристика професії.

15. Правила адвокатської етики. Основні принципи адвокатської етики. Дія Правил адвокатської етики за предметом, колом осіб та в часі.

16. Допуск до професії. Вимоги щодо несумісності. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні. Програма складення кваліфікаційного іспиту для адвокатів.

17. Стажування, його мета та порядок проходження. Правовий статус стажиста адвоката. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. Програма проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

18. Присяга адвоката України. Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, посвідчення адвоката України.

19. Помічник адвоката. Положення про помічника адвоката.

20. Єдиний реєстр адвокатів України.

21. Організаційні форми адвокатської діяльності за Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Правовий статус і реєстрація адвокатських об'єднань, адвокатських бюро та адвокатів, які займаються адвокатською діяльністю індивідуально.

22. Оплата праці адвоката та помічника адвоката. Системи оплати праці адвокатів. Основні та додаткові підстави оплати праці адвоката. Оплата праці адвоката при достроковому припиненні виконання угоди про надання професійної правничої (правової) допомоги.

23. Вимоги до рекламування адвокатської діяльності. Оподаткування адвокатської діяльності. Підвищення кваліфікації адвокатів України. Порядок підвищення професійного рівня адвокатів України.

24. Об'єднання адвокатів.

25. Професійні права та обов'язки адвоката. Адвокатський запит. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо звернень з адвокатським запитом.

26. Поняття адвокатської таємниці та гарантії адвокатської діяльності згідно із Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Форми реагування адвокатом на дії осіб, що посягають на втручання чи розкриття адвокатської таємниці та порушують гарантії адвокатської діяльності. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо адвокатської таємниці.

27. Підстави для здійснення адвокатської діяльності.

28. Договір про надання правничої (правової) допомоги як підстава для здійснення адвокатської діяльності. Форма та зміст договору про надання правничої допомоги. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правничої допомоги. Гонорар та компенсація витрат, пов'язаних з виконанням доручення. Отримання невнесеного (недовнесеного) гонорару. Гонорар успіху.

29. Припинення, розірвання договору про надання правничої допомоги. Одностороннє розірвання клієнтом договору про надання професійної правничої (правової) допомоги. Одностороннє розірвання адвокатом договору про надання професійної правничої (правової) допомоги. Розірвання договору про надання професійної правничої (правової) допомоги за взаємною згодою адвоката і клієнта. Розірвання договору про надання професійної правничої (правової) допомоги через конфлікт інтересів або неможливість дотримання принципу конфіденційності. Обов'язки адвоката при розірванні договору. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ з питань укладення та розірвання договорів про надання правничої допомоги.

30. Види адвокатської діяльності.

31. Адвокат у цивільному процесі. Особливості виконання доручень у цивільних справах: прийняття доручення, встановлення розміру та порядку внесення гонорару, обрання правової позиції по справі та узгодження її з клієнтом, можливості та підстави припинення виконання доручення та дострокове розірвання угоди про надання професійної правничої (правової) допомоги.

32. Адвокат у господарському процесі.

33. Адвокат в адміністративному судочинстві.

34. Адвокат в адміністративно-деліктних провадженнях.

35. Адвокат у кримінальному процесі. Особливості виконання доручень у кримінальних провадженнях: прийняття доручення, встановлення розміру та порядку внесення гонорару, обрання правової позиції по справі та узгодження її з клієнтом, можливості та підстави припинення виконання доручення та дострокове розірвання угоди про надання професійної правничої (правової) допомоги.

36. Система безоплатної професійної правничої (правової) допомоги громадянам в Україні. Роль адвокатури в ній. Етичні аспекти здійснення захисту за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної професійної правничої (правової) допомоги, або в разі залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії.

37. Первинна та вторинна безоплатна професійна правнича (правова) допомога. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ з питань надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

38. Порядок надання безоплатної вторинної професійної правничої (правової) допомоги в кримінальних провадженнях.

39. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

40. Загальні умови дисциплінарної відповідальності адвоката. Підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарних стягнень, строк застосування дисциплінарних стягнень.

41. Ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката. Стадії дисциплінарного провадження.

42. Перевірка відомостей про дисциплінарний проступок адвоката. Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність. Порухення дисциплінарної справи.

43. Розгляд дисциплінарної справи. Прийняття рішення у дисциплінарній справі. Оскарження рішення у дисциплінарній справі.

44. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо застосування дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю.

45. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо неявки адвокатів у судові засідання.

46. Засади та завдання адвокатського самоврядування. Структура органів адвокатського самоврядування відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Органи адвокатського самоврядування як суб'єкти відносин щодо забезпечення дотримання Правил адвокатської етики.

47. Національна асоціація адвокатів України. Акти Національної асоціації адвокатів України: Положення про Раду адвокатів України, Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України, Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги, Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування.

48. Конференція адвокатів регіону. Рада адвокатів регіону.

49. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

50. Ревізійна комісія адвокатів регіону. Вища ревізійна комісія адвокатури.

51. З'їзд адвокатів України. Рада адвокатів України. Положення про Раду адвокатів України.

52. Обов'язковість рішень органів адвокатського самоврядування.

53. Фінансове забезпечення органів адвокатського самоврядування. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо

несплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування.

54. Набуття адвокатом іноземної держави права на заняття адвокатською діяльністю в Україні. Особливості статусу адвоката іноземної держави. Відповідальність адвоката іноземної держави. Відносини адвоката іноземної держави з органами адвокатського самоврядування. Кодекс поведінки європейських адвокатів.

55. Незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності. Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу.

56. Дотримання принципу законності. Пріоритет інтересів клієнта. Дотримання поваги до прав інших адвокатів під час прийняття доручення клієнта.

57. Неприпустимість конфлікту інтересів. Дотримання принципу неприпустимості конфлікту інтересів на стадії прийняття доручення клієнта. Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу.

58. Конфіденційність. Обов'язок адвоката зберігати адвокатську таємницю. Компетентність та добросовісність. Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу. Чесність та добропорядна репутація. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо конфлікту інтересів.

59. Повага до адвокатської професії. Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу.

60. Етичні засади відносин адвоката з клієнтами. Особи, від яких адвокат може прийняти доручення на надання професійної правничої (правової) допомоги. Забезпечення реальної згоди клієнта на надання йому допомоги певним адвокатом. Етичні аспекти відносин адвоката з клієнтом-юридичною особою. Особливості застосування правил щодо конфлікту інтересів у відносинах з клієнтом-юридичною особою. Інформування адвокатом клієнта щодо ведення дорученої йому справи.

61. Відносини адвоката з судом. Дотримання адвокатом принципів законності, незалежності та пріоритетності інтересів клієнта у відносинах з судом, а також принципів чесності та порядності під час здійснення професійної діяльності в суді. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо заяв (скарг) суддів відносно неналежної поведінки адвокатів.

62. Відносини адвоката з іншими учасниками судового провадження. Етичні аспекти відносин адвоката з органами досудового розслідування та адміністративної юрисдикції. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо заяв (скарг) представників прокуратури та правоохоронних органів. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо етичних аспектів відносин адвоката з правоохоронними органами.

63. Загальні етичні засади взаємин між адвокатами. Допустимі форми реагування адвоката на незаконні або неетичні дії іншого адвоката. Практика

розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо скарг адвокатів на незаконні або неетичні дії іншого адвоката.

64. Дотримання норм адвокатської етики в громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвоката. Дотримання принципів толерантності та терпимості, корпоративності, збереження довіри суспільства, конфіденційності та недопущення будь-яких проявів дискримінації.

65. Принципи поведінки адвокатів у соціальних мережах. Дотримання принципів незалежності, професійності та відповідальності, а також принципів чесності, стриманості, коректності та гідності при користуванні адвокатом соціальними мережами, Інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо дотримання адвокатами норм адвокатської етики при використанні мережі Інтернет.

Практична частина.

Складення та/або аналіз адвокатського запиту.

Складення та/або аналіз договору про надання професійної правничої (правової) допомоги.